

11+

ЯКИЙ ТВІЙ ВОДНИЙ СЛІД?

СТОРИЯ

Який твій водний слід?

Засновниця читацької онлайн-платформи «Сторія» **Олеся Божко**

Авторка **Анна Нікитчук**

Головна редакторка **Юлія Журлакова**

Літературна редакторка, авторка рубрики «Читай і мову вивчай!»

Юлія Гарюнова

Верстка та ілюстрації **Анастасія Бишовець**

Дизайн **Віталій Войтуль**

Фото [wikipedia.org](https://www.wikipedia.org), [freepik.com](https://www.freepik.com), [wwf.panda.org](https://www.wwf.panda.org), [telegraf.in.ua](https://www.telegraf.in.ua)

Створено у співпраці з

Водно-інформаційним центром (Музеєм води) у м. Київ

www.storiya.info

Матеріали розроблені ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» за технічної підтримки ООН Жінки в Україні та за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН (WPHF). Ця публікація підготовлена за фінансової підтримки Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги Організації Об'єднаних Націй (WPHF), але це не означає, що висловлені в ній погляди та вміст є офіційно схваленими або визнаними з боку Організації Об'єднаних Націй.

Усі зображення, інформація і торговельні марки використовуються як ілюстрації з навчальною метою та не мають рекламного характеру. Усі матеріали, які розміщені на веб-сайті www.storiya.info, а також будь-які інші матеріали, що розповсюджуються за допомогою цього сайту і з цього сайту (зокрема зображення, відеоролики і тексти) належать ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» та захищені авторським правом. Несанкціоноване використання цих матеріалів, повне або часткове копіювання, збереження, зміна і поширення (для будь-яких цілей) без письмової згоди ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» заборонено. © 2023 «Сторія».

Women's Peace & Humanitarian Fund

A United Nations & Civil Society Partnership

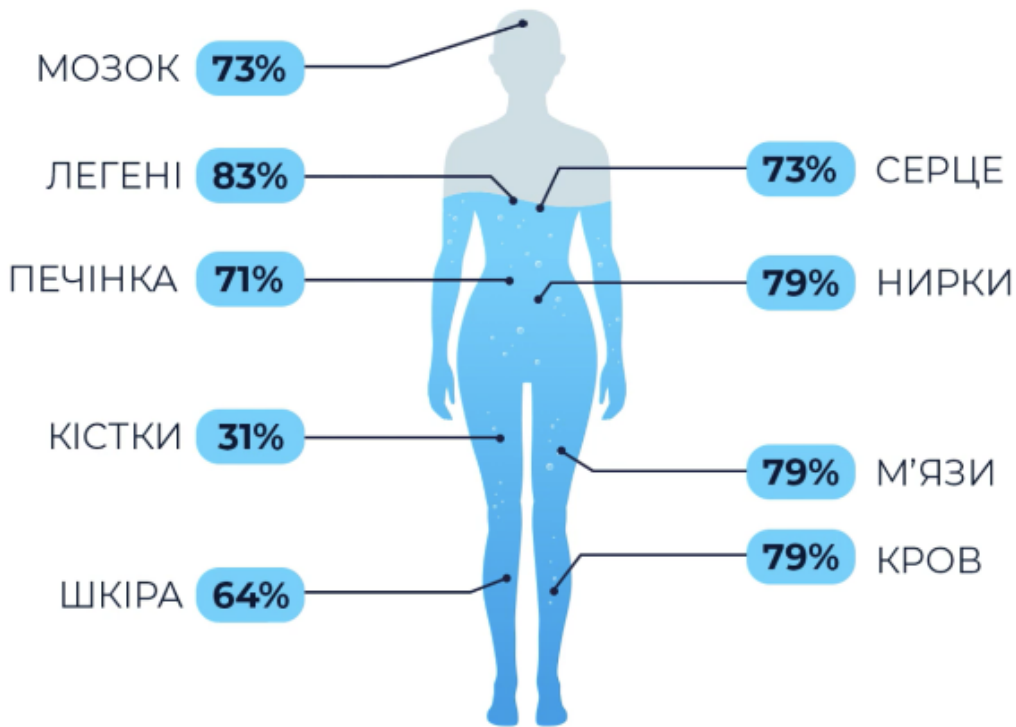
«Вода, у тебе немає ні смаку, ні кольору, ні запаху, тебе неможливо описати, тобою насолоджуються, не відаючи, що ти таке. Не можна сказати, що ти необхідна для життя: ти є саме життя. Ти — найбільше багатство у світі».

Антуан де Сент-Екзюпері

Тобі, мабуть, доводилося чути теорію про те, що життя на Землі зародилося у воді. Як би там не було, без води воно неможливе, як і без повітря.

Тільки уяви: багато мільйонів років тому водою втамовували спрагу динозаври, а сьогодні її п'ємо ми.

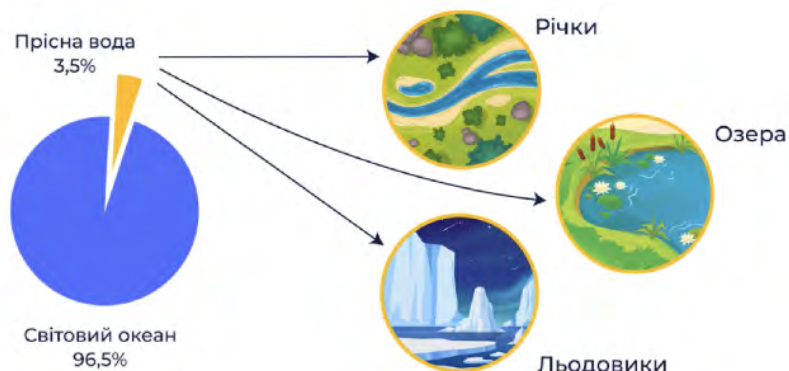
Кожна жива клітина містить воду. Твій організм на 75% складається з води.

І навіть незначна її втрата може викликати в тебе неуважність, слабкість, запаморочення і головний біль.

Тому важливо пити не менш як 1,5 л на добу. Тож перш ніж продовжити читати цю історію, зроби кілька ковтків.

А чи знаєш ти, що питної води на Землі стає дедалі менше? Хоча понад 2/3 поверхні нашої планети вкрито водою, лише близько 3 % із неї — прісна. І лише третина прісної води доступна людині.

За прогнозами екологів, у 2030 році людству потрібно буде майже вдвічі більше прісної води, ніж можна взяти з природних водойм. Ні, не через те, що ми багато п'ємо. І не через динозаврів, які пили ще більше.

Ти використовуєш значно більше води, ніж думаєш. І не тільки, коли миєш посуд чи приймаєш ванну. А й навіть коли вдягаєш футболку. Не віриш?

Щоб зробити футболку, треба виростити бавовник — рослину, з якої виготовляють волокно. Для цього поля слід регулярно поливати. Під час виробництва й фарбування тканини також витрачається вода. Тож для однієї футболки потрібно близько 2700 літрів води! Не кажучи вже про те, що ти будеш її прати ще багато разів.

футболка

вирощування
бавовнику

виробництво

Кожен продукт, який ми купуємо, потребує води для виробництва.

Кількість води, яку використовують для виробництва продукту, називають **водним слідом продукту**.

Водний Слід

"Віртуальний" вміст води у продуктах

Виробництво пшениці потребує 1300 л води на кілограм (в середньому в світі). Один шматок хліба важить 30 г, тобто має водний відбиток у 40 л. Якщо на хліб ще покласти шматок твердого сиру (10 г), то разом це буде потребувати 90 л води

Кожна людина на Землі за рік у середньому використовує 1,5 млн літрів води.

Близько 70 % водного сліду людини пов'язано з їжею, яку вона споживає. Решта припадає на промислове виробництво й побутові потреби.

зрошення сільсько-господарських угідь

промислове виробництво

побутові потреби

При цьому ми споживаємо води більше, ніж планета може відновити.

Що можеш зробити саме ти, аби зберегти воду чистою й доступною та зменшити свій водний слід?

Прості кроки на щодень

не вмикай кран на повну

утримуй у справному стані труби, крани і бачок

повністю перекривай кран

чисть зуби зі склянкою води

повністю завантажуй пральну та посудомийну машини

приймай душ замість ванни

Корисні звички

мий посуд у закритій раковині

використовуй повторно воду

поливай рослини дощовою водою

використовуй безфосфатні мийні засоби (натуральні — гірчиця та сода)

Завжди повністю перекривай кран. За добу так може накрапати 24 літри води! Це як чотири 6-літрових пляшки.

Під час миття посуду не тримай воду постійно ввімкненою. Якщо замість 10 хвилин кран буде відкритий лише 3-4 хвилини, ти зекономиш приблизно 100 літрів води. А це, між іншим, як великий бойлер!

Віддавай перевагу душу, а не ванні. Приймаючи душ упродовж 5 хвилин, ти витрачаєш максимум 100 літрів води. А для того щоб наповнити ванну, необхідно води вдвічі більше — 200 літрів.

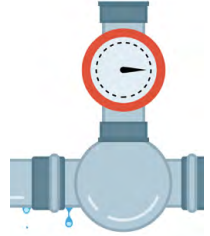

Закручуй кран, коли чистиш зуби. А ще краще — чисть зуби зі склянкою води. Таким чином заощадиш до 45 літрів води: саме стільки піде в каналізацію через відкритий кран за 3 хвилини.

Стеж за лічильниками води у своїй домівці. Так ти знатимеш, скільки витрачаєш за місяць і скільки коштів заощаджуєш!

Перекривай квартирні крани холодної та гарячої води на ніч та коли йдеш із дому. Це захистить від можливих аварійних ситуацій.!

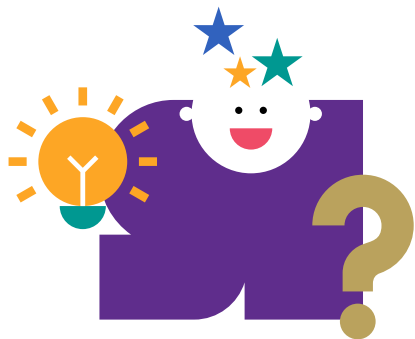

Відмовся від одноразових речей, на виготовлення яких витрачається багато води.

Заведи одну пляшечку для води й бери її завжди із собою! А не купуй щоразу нову пластикову. Так і гроші заощадиш, і про підтримання свого водного балансу не забудатимеш!

Бережи воду й свою планету. Змінюй свій спосіб життя й навіть мислення! ●◆■◀▶

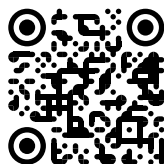

НАД ЧИМ ПОМІРКУВАТИ

Розрахуй свій [водний слід](#).

Чи задоволений/задоволена ти своїм результатом? —————>

Запропонуй способи зменшення водного сліду в родині.

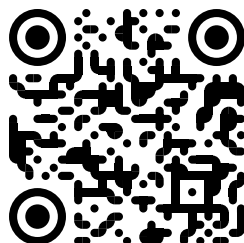

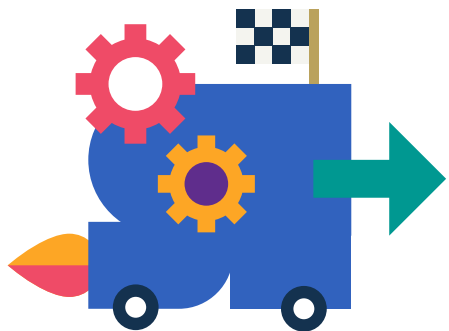
Як гадаєш, у яких країнах водний слід найбільший, а в яких найменший? Чому?

Хочеш дізнатися більше?

Завітай до [Музею води](#) (Водно-інформаційного центру) у Києві.

**ВІД СЛІВ
ДО ДІЙ!**

Експеримент з лічильником води

Перевір, чи не витрачається вода в тебе вдома марно.

1

Запиши показник лічильника холодної води ввечері, коли всі вже відпочивають, та вранці, коли ще не прокинулись.

2

А тепер порівняй показники.

ввечері

вранці

Якщо вони **не відрізняються** — у вашій домівці все гаразд.

А от різниця у показниках означає, що бачок унітазу вночі пропускає воду.

Найчастіше так буває на нижніх поверхах будинків щоночі. За місяць ці витрати можуть бути досить значними! Тож варто полагодити бачок, аби не витрачати марно воду і кошти!

ЧИТАЙ
І МОВУ ВИВЧАЙ!

Як позначити проміжок часу

У цьому тексті ти дізнався/дізналася про існування водного сліду в окремої людини, країни, світу. Водний слід зазвичай обраховують за певний час. А як ми можемо позначити певний часовий період?

Запам'ятай! На час можуть вказувати прийменники **за, протягом, упродовж.**

Але використовуючи такі слова, варто зважити на питання відмінків:

За + кого? що? — за рік

Протягом + кого? чого? — протягом року

Упродовж + кого? чого? — упродовж року

Спробуй **скласти** власні приклади словосполучень на позначення часу зі словами “за”, “протягом”, “упродовж”. **Поєднай** їх з іменниками “тиждень”, “місяць”, “період”.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Склади речення з утвореними словосполуками.

.....

.....

.....

.....

.....

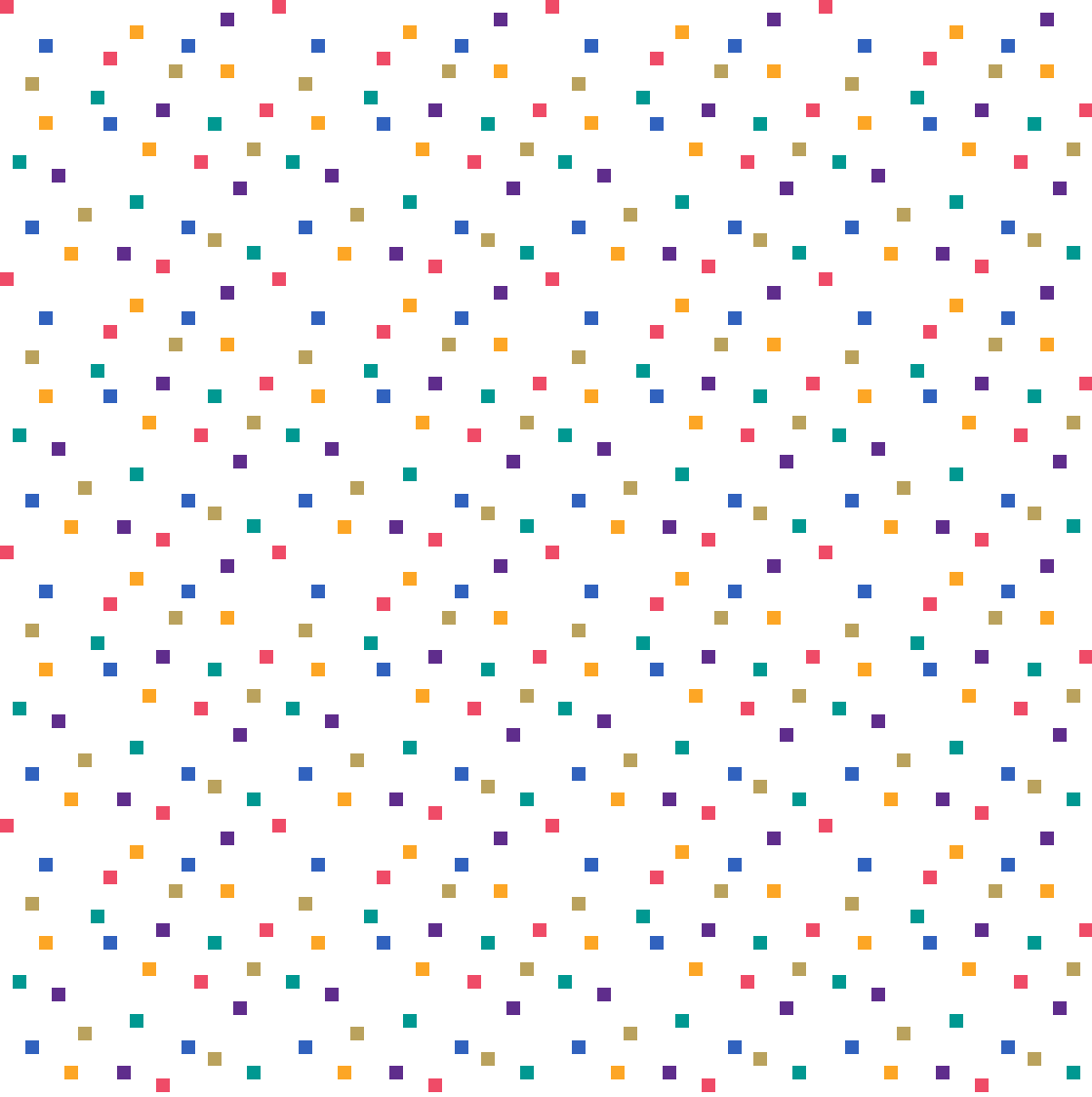

Тепер ти знаєш більше про позначення часу в українській мові!

Для твоїх геніальних думок

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

www.storiya.info

© 2023 «Сторія»